

Пена Л.І.
кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри української мови
Карпатський національний університет імені Василя Стефаника

КНИЖКА ПРО ЛЮБОВ ЯК СПОСІБ БУТИ ЖИВИМИ

Королевич Н. До-лю-би-ти. Івано-Франківськ : Лілея-НВ, 2025. 64 с.

Слова в назві рецензії перефразовано з анотації. Вони повною мірою відображають вміст збірки: у ній струменить любов. Навіть коли не використано лексем із коренем люб-, вона оприявлена в інших словах, словосполученнях, які суголосні з любов'ю. Любов'ю пронизано все написане. Вона – у рядках про яблуню з горішнього вікна; про чебрець, що не пахнув, а дурманив; про ромашку з-поміж трав; про жоржину, що коло стежки зацвіла; про травневу ружу в пуплінках; про калину червону, що десь над берегом мліє, засоромлена й присолоджена... А ще – у висловлюваннях про жінку, що голосно вміє мовчати; про жінку, що віддано вміє чекати; про стрітенську свічку, що скрапує в руках молодії дружини; про вкраїнського воїна, що на посту стоїть; про того, що «Спочатку він хреститься, / Потім – стріляє. / У нього в кишені псалом 90-й / І вервиця дівчинки з 5 класу, / Яку ще не знає...» (с. 44)...

І головне, що проходить крізь усі поезії Наталії Королевич: аби любов – не вицвіла; аби любов – не розлюбилася.

Цілком погоджуємося з думками Оксани Рябініної, яка в передмові написала: «Голос рідної землі, краса у деталях, неповторність миті, космос душі – ось акценти цієї збірочки. А ще – війна, сльоза, тривоги, чекання. Вірші, народжені втратами, вірші в тональності болю» (с. 3). Однак усі вони випромінюють таке тепло, що, читаючи їх, відчуваєш заспокоєння і якийсь незбагнений затишок. У них – і смуток не гнітючий, і печаль – світла.

Деякі словесні замальовки можна вважати зразками візуальної поезії: у них зміст підсилений формою, напр., «На найсолодшій медунці світу... народжується трепетна любов» (с. 5).

Привертають увагу вірші, у яких авторка вдається до актуалізації окремих словотворчих формантів, зокрема префіксів, що сприяє художній виразності, поетичності текстів. Вони подані в розділі «Префікс(о)пис». Напр.:

Домалюй мене у своїх спогадах

Довершеною...

Доклади зусиль побачити важко

Доопрацьоване...

Довірся своїм старим почуттям

Досхочу

Домнож усе пробачене на

Доплачене

...Дочекайся до світанку

Допиши давнього листа...

До-лю-би... (с. 50).

Найсвітліше світло – не затьмарити

Найсумніший сум – не розрадити

Найтепліше тепло – не сховати

Найдобріше добро – не продати

Найтихішу тишу – не перекричати

Найніжнішу ніжність – не здолати

Найболючіший біль – не простити

Найвеличнішу велич – не вбити (с. 52).

Цікавими з формального погляду і глибокими за змістом є поезії, у яких усі слова починаються з однакових літер:

Стривожений серпень сигорку...

Скалічена свіжа стерня.

Світочку, світе!..

Страждаєш? Сердега.

Серед своїх – самота...

Станом на серпень

Суцільна сваволя.
Совість? Спотворена...
Совість сумна.
Спомини – стАріють.
Спомини – сИвіють.
Сила-силенна снів.
Станом на серпень
Світ спохмурнів... (с. 18).

Вірші, що увійшли до збірки, вважаю не тільки художньо довершеними, естетично наснаженими і змістово глибокими, а й такими, що мають ще й навчально-методичну цінність: використовую їх як ілюстративний матеріал під час занять із вибіркової дисципліни «Словотвір і текст», оскільки вони демонструють роль різних (елементарних та комплексних) словотвірних одиниць і понять (словотворчих формантів, твірних основ, словотвірних пар, словотвірних парадигм, словотвірних гнізд, словотвірних типів, словотвірних категорій) у процесах породження тексту.

Не конче бути філологом, щоб бути поетом. Не кожен поет – філолог, як і не кожен філолог – поет. В авторки збірки ці дві грані – філологічні премудрості і поетична душа – поєдналися, органічно сплелися, доповнюючи й вияскравлюючи одна одну. Випускниця факультету філології Прикарпатського (тепер Карпатського) національного університету імені Василя Стефаника, а зараз учителька української мови і літератури Тязівської гімназії на Івано-Франківщині Наталія Королевич має талант поєднувати, здавалось би, звичні слова в поетичні образки, що спонукають заглибитися у прочитане, торкають, довго не відпускають. Власну залюбленість у слово авторка передає і своїм вихованцям. Щасливі учні, що мають таку наставницю.

У її віршах – краса слова, краса у слові, краса через слово.

На презентації книжки «До-лю-би-ти» в івано-франківському видавництві «Лілея НВ» присутні ділилися враженнями, хто як сприйняв назву: до-любити, долюби ти; долю бити. І кожне прочитання оприявлює глибокі сенси.

Загалом, письмо Наталії Королевич сконденсоване: у стислості форми –
огром змісту.

Отож читаймо і любімо.

Надруковано: Пена Л.І. Книжка про любов як спосіб бути живими.
Королевич Н. До-лю-би-ти. *Українські студії в європейському контексті:*
збірник наукових праць. Випуск 11. Київ, 2025. С. 379-381.